

Dyslexie - Frequently Asked Questions

Onderstaande vragen zijn gesteld op onze dyslexiebijeenkomst. Wellicht geven ze u meer inzicht in de verwachtingen die u van het TBL kunt hebben, en die het TBL van uw kind heeft. Heeft u vragen over dyslexie, dan kunt u altijd contact opnemen met Yvette van Hoof, dyslexiecoördinator: yvhoof@hethooghuis.nl.

Hoe zit het nu precies met de begeleidingstrajecten op het TBL? Wanneer en voor wie?

We bieden op het TBL 2 soorten begeleiding aan. Ten eerste een begeleidingstraject voor leerlingen in klas 1, die al een dyslexieverklaring hebben. Deze leerlingen weten dus al dat ze dyslectisch zijn en hebben kortere of langere ervaring daarmee. Nieuw voor allemaal is dat ze beginnen aan het voortgezet onderwijs, met daarin veel verschillende vakken die om een verschillende aanpak vragen. Daarin ondersteunen wij ze d.m.v. het begeleidingstraject in klas 1. In dit traject worden compenserende vaardigheden aangeleerd, en wordt ondersteuningsmateriaal aangeboden. Het traject bestaat uit 8 bijeenkomsten en start op woensdag 3 oktober. Het rooster komt op teletop te staan.

Daarnaast bieden we een hardnekkigheidstraject aan voor leerlingen in klas 2, over wie het docententeam in de loop van klas 1 heeft uitgesproken dat er mogelijk sprake zou kunnen zijn van dyslexie. Deze leerlingen worden aan het einde van klas 1 (of direct bij de start van klas 2) gescreend door onze dyslexiecoördinator. Blijkt uit deze screening dat er sprake is van achterstand, dan zal de leerling deelnemen aan het hardnekkigheidstraject in klas 2.

Aan het einde van het hardnekkigheidstraject in klas 2, dat het hele schooljaar duurt, wordt de leerling nogmaals gescreend. Er zijn dan twee mogelijkheden. Een leerling heeft door de training een grote ontwikkeling laten zien, waarmee de verdenking op dyslexie komt te vervallen (dyslexie is een stoornis, waarin geen grote ontwikkelingen kunnen worden doorgemaakt). Of een leerling heeft, ondanks de training, geen vooruitgang geboekt en blijft daarmee dyslexieverdacht. In dit laatste geval wordt de leerling getest op dyslexie en kan er een dyslexieverklaring uit voortvloeien.

Ook in klas 3 bieden we nogmaals een begeleidingstraject aan, voor de leerlingen die nog niet eerder een begeleidingstraject hebben gehad. Dat kan zijn omdat ze instromen op het TBL of omdat pas eind klas 2 de dyslexie bekend is geworden.

Mocht u RT (remedial teaching) wenselijk vinden voor uw kind, dan zult u daarin buiten school iemand in de arm moeten nemen.

Welke tips hebben jullie voor het leren van woordjes?

We hebben een aantal tips op de site gezet. Daarin vind je voor verschillende vakken verschillende tips.

De faciliteiten op de dyslexiepas, wat houdt dat precies in?

Op de dyslexiepas kan staan:

- recht op tijdverlenging: in de toetsweek krijgen dyslectische leerlingen meer tijd dan hun klasgenoten voor het proefwerk. Bij toetsen in de gewone lesuren maken

dyslectische leerlingen minder opgaven (we kunnen het lesuur immers niet langer maken zonder tijd af te nemen van het erop volgende lesuur). Docenten zetten daarvoor een aantal opgaven tussen haakjes.

- spelfouten: in het dyslexieprotocol kunt u precies lezen hoe spelfouten worden meegerekend. Dat is bij Nederlands anders dan bij de vreemde talen.

- digitale toetsen: als een leerling werkt met auditieve of visuele ondersteuning, kunnen toetsen digitaal worden aangeboden. Dit gebeurt altijd na overleg met de teamleider. Mocht u denken dat uw kind gebaat is bij digitale toetsen, dan kunt u dat aangeven bij de teamleider van uw kind. De teamleider zal overleggen met leerling, mentor, dyslexiecoördinator en u als ouder of dat wenselijk is.

Hoe gaan we op het TBL om met de vakken Frans en Duits?

Frans en Duits zijn vakken die in het gewone curriculum horen. Ook leerlingen met dyslexie hebben deze vakken in hun pakket. De cijfers voor deze vakken tellen volledig mee bij de overgang naar het volgende leerjaar. Uitzondering hierop is leerjaar 3: in 3 havo of 3 vwo kan een leerling (mits in bezit van een dyslexieverklaring) kiezen voor français allégé of Deutsch leicht. Dit houdt in dat een leerling met dyslexie, Frans of Duits op een ander niveau kan gaan volgen in klas 3. De dyslectische leerlingen zijn gewoon in de lessen aanwezig en doen mee met spreek- en luistervaardigheid en woordenschatverwerving. De woord- en zinsverwerving wordt ondersteund door digitaal lesmateriaal. Op momenten dat klasgenoten bezig zijn met spelling en grammatica, gaan deze leerlingen zelfstandig verder werken met de spreek- en luistervaardigheden, en werken aan vervangende cultuuropdrachten.

Leerlingen die of français allégé of Deutsch leicht volgen, kunnen dit vak vanzelfsprekend in de bovenbouw niet meer kiezen. De leerlingen krijgen een rapportcijfer op basis van luister- en spreekvaardigheid en cultuurkunde. Het rapportcijfer wordt met voldoende onderdelen onderbouwd en telt gewoon mee in de overgangsnorm.

Welke hulpmiddelen bieden we aan op het TBL?

De hulpmiddelen kunt u vinden in hoofdstuk 4 van ons dyslexieprotocol.

Wanneer kom je in aanmerking voor een hulpmiddel als Claroread?

We starten op het TBL niet vanaf het eerste jaar met het volle pond aan hulpmiddelen. We geven de juiste informatie en stimuleren de leerlingen om uit te vinden op welke wijze zij het beste met hun dyslexie om kunnen gaan. Mocht blijken dat er meer ondersteuning nodig is, dan gaan we daarover in gesprek. Die ondersteuning kan zijn het werken met Claroread of het maken van toetsen op de laptop. Dit bespreken we altijd met dyslexiecoördinator, mentor, leerling, ouders en teamleider. U kunt hierover altijd contact opnemen met de teamleider van uw kind. Het programma Claroread is op alle computers op school geïnstalleerd en voor de leerlingen op die manier gemakkelijk uit te proberen en te gebruiken.

Het lezen van boeken bij Nederlands en bij de vreemde talen: is er een aanpassing voor dyslectische leerlingen?

Nee, er is geen vermindering in het aantal te lezen boeken. Het curriculum kan niet worden verminderd. Wel ondersteunen we dmv informatie en de in het protocol genoemde faciliteiten. Daarnaast raden we leerlingen aan om naast het te lezen boek

gebruik te maken van luisterboeken die bijvoorbeeld bij de bibliotheek verkrijgbaar zijn.

Mag de spellingcontrole bij Nederlands worden gebruikt?

Nee, bij een spellingstoets Nederlands is geen ICT-ondersteuning mogelijk en dus ook geen spellingcontrole. Bij overige aangekondigde toetsen en eindexamens Nederlands mag een leerling, die volgens afspraak zijn toetsen op de laptop maakt, wel de spellingcontrole aanzetten. Dit komt voort uit de afspraak dat dyslectische leerlingen bij spellingtoetsen dezelfde stof leren, dezelfde toets maken, met dezelfde normering als niet-dyslectische leerlingen.

Dyslexie en moderne vreemde talen in de bovenbouw

In de bovenbouw kun je kiezen uit diverse profielen en vakken. Binnen het profiel kun je vaak zodanig een keuze maken, dat je geen moderne vreemde taal hoeft te volgen. Op basis van een dyslexieverklaring kun je bovendien in het gemeenschappelijke deel van het VWO Duits of Frans vervangen door een ander vak. Op Havo is het volgen van een moderne vreemde taal naast Engels sowieso niet verplicht, m.u.v. het CM-profiel.

Wat te doen bij discussie over het dyslexieprotocol (als een docent er niet naar zou handelen)?

Graag contact opnemen met de dyslexiecoördinator, Yvette van Hoof, yvhoof@hethooghuis.nl

Welk percentage dyslectische leerlingen gebruikt "mindmapping" nog actief in de bovenbouw?

Hierover hebben wij geen informatie! Belangrijk is dat uw kind leert te werken op de manier die bij hem/haar past!

Wanneer worden de digitale boeken geleverd?

Digitale boeken kunt u aanvragen op het moment dat de boekenlijst van uw zoon/dochter bekend is. De ervaring leert dat de boeken niet allemaal op één moment geleverd worden en dat er meer tijd overheen gaat dan bij papieren boeken. Het is dus belangrijk om direct te bestellen als de boekenlijst bekend is! Hierbij is het ook van belang om duidelijk aan te geven met wat voor soort boeken uw kind werkt (Clareoed of daisy-speler).

Digitaal lesmateriaal van van Dijk: Van Dijk laat via mailtjes weten dat er digitaal lesmateriaal beschikbaar is.

Docenten kunnen aan leerlingen vragen om te oefenen m.b.v. het digitale lesmateriaal dat bij een lesmethode hoort. Ook kunnen leerlingen zelf aan de slag met de digitale opdrachten, als extra oefening.

"lettertype" was volop in de media. In hoeverre werkt dit? Heeft het TBL dit al op de pc's?

Het 'Lettertype Dyslexie' (ook wel bekend als StudioStudio) is inderdaad enige tijd geleden in het nieuws geweest. Dit lettertype zou mensen met dyslexie helpen met lezen omdat de letters op zo'n manier zijn ontworpen dat ze gemakkelijker te herkennen zijn. Echter is er vooralsnog geen wetenschappelijk bewijs dat dit lettertype ook daadwerkelijk beter is voor dyslectici. Vandaar dat de school dit ook niet op de pc's heeft staan.

We werken bij toetsen standaard voor alle leerlingen met het lettertype Arial,

puntgrootte 12. Ook de eindexamens zijn in dit lettertype gemaakt. Het maakt vergrotingen overbodig en daar werken we vanaf dit schooljaar dan ook niet meer mee. Hiermee volgen we de richtlijnen van het ministerie van onderwijs op.